

راهنمای ارزیابی و تایید صلاحیت شرکت های بازرسی کالا (استانی)

دفتر ارزیابی کیفیت کالاهای صادراتی و وارداتی

تهیه کننده: نزهت منتظری

این راهنما جهت اجرای دستورالعمل چگونگی ارزیابی، تایید صلاحیت و نظارت بر شرکت های بازرسی به شماره
د/۱۵۲/۲۳۷ تهیه شده از کاربران تقاضا می شود ابتدا دستورالعمل مذکور را به دقت مطالعه کرده سپس به این
راهنما مراجعه نمایند

فهرست

- مقدمه
- تاریخچه بازرسی
- بازرسی و ارزیابی انطباق
- پروانه بازرسی کالا و گواهی استاندارد ۱۷۰۲۰ INSO-ISO-IEC
- روند تایید صلاحیت شرکت های متقاضی بازرسی کالا
- شرکت بازرسی استانی (شیوه تایید صلاحیت)
- پیوست ها

مقدمه

سازمان ملی استاندارد از سال ۱۳۷۱ با تصویب "قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران" و تبصره ذیل ماده ۵ آن وارد عرصه تایید صلاحیت شرکت های بازرسی کالا شد. تصویب این قانون و واگذاری امور بازرسی به شرکت های بازرسی، فاز جدیدی در عملیات بازرسی در کشورمان ایجاد کرد بدین صورت که این انتقال زمینه استفاده از خدمات متنوع شرکت های بازرسی برای اجرای وظایف قانونی سازمان ملی استاندارد مبنی بر کنترل کمی و کیفی کلیه کالاها اعم از وارداتی، صادراتی و نیز تولید داخل را مهیا نمود.

بازرسی کالا مطابق با تعریف مندرج در آیین نامه تایید صلاحیت شرکت های بازرسی کننده و ضوابط بازرسی کالاها عبارتست از کنترل کمی، کیفی و بسته بندی و تعیین ارزش کالاهای وارداتی و صادراتی که برای انطباق آن با مفاد اسناد خرید از جانب خریدار یا جانشین قانونی او این وظیفه را به عهده دارد از طرف دیگر جهت اطمینان از حمل کالای بازرسی شده به مقصد شرکت بازرسی نظارت بر بارگیری را نیز انجام می دهد.

هم اکنون شرکت های بازرسی تحت نظارت این سازمان در داخل و خارج کشور از نمونه برداری و مهار محموله گرفته تا ارسال نمونه به آزمایشگاه دریافت نتیجه آزمون بررسی نتایج آزمون و انطباق آن با استاندارد های مرتبط و قابل قبول، نظارت بر بارگیری و در نهایت صدور گواهی فعالیت می کند در سایر فعالیت ها مانند اجرای طرح طاها و تجا از خدمات این شرکت ها در استان ها استفاده می شود حتی سایر سازمان ها مانند شرکت نفت و شرکت گاز به استناد پروانه دریافتی از سازمان ملی استاندارد بخشی از فعالیت های خود را به آنها واگذار می نماید

این راهنما برای ادارات کل استاندارد استان ها جهت تایید صلاحیت شرکت های متقاضی بازرسی کالا در سطح استان تدوین شده و در آن سعی گردیده تا تمامی نکات و ابهامات احتمالی در اجرای دستورالعمل ۱۵۲/۲۳۷د مطرح و مرتفع گردد. بدیهی است در صورت وجود ابهام در ویرایش های بعد اصلاح خواهد

شد

تاریخچه

آنچه از بازرسی کالا در دنیا بیشتر رایج بوده بازرسی پیش از حمل از کشور مبدا (صادر کننده) به کشور مقصد (وارد کننده) می باشد در این حالت علاوه بر تایید کمیت و کیفیت ، قیمت شامل نرخ ارز خارجی و شرایط مالی و یا ارزش گمرکی و طبقه بندی کالایی که در کشور مقصد استفاده می شود را نیز شامل می شود. قدمت این نوع بازرسی به نیمه دوم قرن نوزدهم میلادی یعنی حدوداً ۱۷۰ سال پیش بر می گردد

امروزه، شرکتهای بازرسی کالا یکی از اجزا مهم تجارت جهانی میباشند که از وجود آنها برای کنترل کمیت، کیفیت و بسته بندی کالا و جلوگیری از ورود و صدور کالای نامرغوب استفاده میگردد.

حدود ۳۵ کشور در آسیا، آفریقا و امریکای لاتین از خدمات بازرسی پیش از حمل به عنوان شرط ضروری در تجارت خارجی خود استفاده میکنند در ایران اما وسعت فعالیت شرکت های بازرسی کالا وسیع تر می باشد و نه تنها بازرسی کالای وارداتی و صادراتی در مبدا و مقصد (گمرکات) را به عهده دارند بلکه از طرف ادارات کل استاندارد استان ها به واحد های تولیدی مراجعه کرده و نمونه برداری و نظارت بر کیفیت را انجام می دهند

بازرسی و ارزیابی انطباق

ارزیابی انطباق شامل سری فرایندهایی است که نشان می دهد کالا، خدمت یا سیستم الزامات مشخص شده را برآورده می کند یا خیر. این الزامات استاندارد، راهنما، ضوابط و مقررات فنی می باشد.

ارزیابی انطباق به سه شکل اجرا می شود آزمون، صدور گواهی (اشخاص، مدیریت کیفیت ...) و بازرسی.

بنابراین بازرسی یکی از اشکال ارزیابی انطباق می باشد

بسته به اینکه ارزیابی انطباق توسط چه شخص و یا نهادی انجام می شود به سه دسته تقسیم می گردد
شخص اول، شخص دوم ، شخص سوم^۱

چنانچه تولید کننده یا تامین کننده یک کالا یا خدمت اقدام به ارزیابی نماید به عنوان نهاد ارزیابی
انطباق شخص اول^۲ محسوب می شود

در صورتی که خریدار یا مشتری کالا یا خدمت این ارزیابی را انجام دهد نهاد ارزیابی انطباق شخص دوم
است

و در نهایت اگر یک نهاد یا سازمان مستقل از طرف های ذکر شده ارزیابی انطباق را انجام دهد شخص
سوم می باشد

معتبر ترین نوع ارزیابی ارزیابی شخص سوم می باشد زیرا دارای هویتی است مستقل از خریدار و
فروشنده و نتیجه ارزیابی آن می تواند مورد استناد قرار گیرد

مشابه این مطلب در بازرسی نیز مصداق پیدا می کند استفاده از بازرسی شخص ثالث گاه جز الزامات
دولتی بوده و یا حتی توسط مشتری درخواست می شود

آنچه که در بازرسی کالا مد نظر می باشد و شرکت های بازرسی بدین منظور تایید صلاحیت می گردند
بازرسی هایی است که توسط شخص ثالث انجام می گیرد.

سه ویژگی اصلی یک نهاد ارزیابی انطباق شامل (۱) بی طرفی (۲) شایستگی (۳) رازداری با محرمانگی
است

استقلال و بی طرفی از مشخصه های اصلی نهاد ارزیابی انطباق می باشد و بسته به اینکه شخص اول، دوم
و یا سوم باشد باید متناسب با سطح ارزیابی این اصل را رعایت کند به همین دلیل بی طرفی در نهاد
ارزیابی شخص ثالث به بالاترین حد می رسد

مطابق آخرین مدرک منتشره از کمیته ارزیابی انطباق ایزو (CASCO) بی طرفی برای یک نهاد ارزیابی
انطباق در این موارد مصداق پیدا می کند:

^۱ Third party
^۲ Self Assessment

بی نظری (objectivity) استقلال (independence) انصاف (fairness) بدون جانبداری (neutrality) ذهن باز (open-minded) تعادل (balance) عاری از تضاد منافع (freedom from conflict of interest) عاری از انحراف (freedom of bias) عاری از تعصب (lack of prejudice)

پروانه بازرسی کالا و استاندارد ۱۷۰۲۰ INSO-ISO-IEC

مطابق تبصره ۲ ماده ۲ آیین نامه "تایید صلاحیت شرکت های بازرسی کننده و ضوابط بازرسی کالا ها" شرکت های بازرسی باید نسبت به استقرار و حفظ استاندارد IRAN-ISO 17020 منطبق با بند "الف" در تمامی بخش ها و مراکز خود اقدام نماید. اگرچه این الزام برای کلیه شرکت های بازرسی کالا می باشد اما در درجه اول اولویت با شرکت های بازرسی کالایی است که برای بازرسی کالاهای وارداتی از قبل تایید صلاحیت شده اند و هنوز این استاندارد را در مجموعه خود استقرار نداده اند و قطعا در آینده ای نه چندان دور از کلیه شرکت ها خواسته می شود تا نسبت به استقرار و حفظ این استاندارد اقدام نمایند ممکن است این سوال پیش بیاید که چرا در حالی که شرکت های متقاضی مطابق آیین نامه و دستورالعمل مربوط تایید صلاحیت می شوند استقرار و حفظ استاندارد مذکور نیز الزامی شود. در پاسخ باید گفت استقرار این استاندارد دلیلی است بر اجرای فرایند نظام مند بازرسی منطبق با استاندارد بین المللی که مورد پذیرش دنیا میباشد اما شرط کافی جهت شروع فعالیت بازرسی کالا نیست زیرا این شرکت ها پس از فراهم کردن بستر مناسب بازرسی که با پیاده سازی استاندارد ۱۷۰۲۰ ایجاد می شود باید ضوابط و قوانین مرتبط با کشور را هم فراهم کند بطور مثال تودیع ضمانت نامه بانکی برای بازرسی کالاهای وارداتی و یا جذب پرسنل دارای پروانه کارشناسی استاندارد، اخذ بیمه نامه مسئولیت حرفه ای، ثبت شعبه مطابق شرایط آیین نامه و دستورالعمل از جمله این موارد است.

در پاره ای موارد این ضوابط سخت گیرانه تر از استاندارد های بین المللی می شود بطورمثال در استاندارد مذکور یک نهاد بازرسی می تواند شخص ثالث نباشد ولی در عین حال گواهی ۱۷۰۲۰ (نوع ب و یا پ) را دریافت کند در حالی که شرکت بازرسی کالا تایید صلاحیت شده حتما باید از نوع نهاد ارزیابی انطباق شخص ثالث باشد از طرف دیگر برای نهاد بازرسی (نوع الف) که معادل نهاد ارزیابی انطباق شخص ثالث می باشد استاندارد فوق می گوید که نهاد بازرسی نباید طراحی، تولید، نصب، خرید، مالکیت وردهای بازرسی شده را به عهده گیرند این موضوع در تایید صلاحیت شرکت های بازرسی کالا سخت

گیرانه تر اعمال می شود یعنی نه تنها در موردهای بازرسی بلکه در تمامی موارد این فعالیت ها باید حذف شود. دلایل متعددی برای اتخاذ چنین تصمیمی وجود دارد:

اولاً " برخی از رشته های صنعت به عنوان صنعت مادر و پایه محسوب می شود لذا اگر شرکت بازرسی، واردکننده یا تولید کننده آن دامنه باشد خود بخود از بازرسی بسیاری از دامنه های دیگر منع می شود به طور مثال اگر شرکتی در واردات پیچ و مهره یا سیم و کابل فعال باشد عملاً " صلاحیت بازرسی کالاهای صنعتی و بسیاری از کالاهای مصرفی را ندارد.

البته همیشه هم تشخیص این وابستگی به راحتی میسر نیست و در عمل کار به قضاوت های شخصی و سلیقه ای منجر می شود. برای همین بهتر است شرکت بازرسی کالا فعالیت خود را به عنوان بازرسی شخص ثالث بدون هیچ گونه شبهه و ایراد از ابتدا شفاف اعلام کند

دوماً " هم اکنون متأسفانه به خاطر نگرش غلط موضوع شرکت ها در آگهی تاسیس و اساسنامه و نداشتن هیچ گونه ویرگول ، نقطه و یا فاصله ؛ گاه چیدمان فعالیت ها به گونه ای انجام می شود که در آن واحد معانی و تفاسیر مختلفی از موضوع فعالیت بدست می آید بطور مثال متن ذیل در چند موضوع اساسنامه دیده شده که بسته به نحوه قرائت آن معانی مختلفی برداشت می شود

" ۰۰۰ بازرسی کالاهای مجاز بازرگانی آزمون های غیر مخرب ... "

سوماً " این قبیل شرکت ها پس از تایید صلاحیت و اخذ پروانه معمولاً " بلافاصله درخواست توسعه دامنه بازرسی را ارائه می کنند لذا اگر بر فرض دامنه قبلی بازرسی شرکت با فعالیت های تجاری و تولیدی آنها در مرحله اول معارض نبوده این بار نیاز به کنترل مجدد و در صورت لزوم اعلام به شرکت بازرسی جهت اصلاح اساسنامه و روزنامه رسمی خواهد بود. پس از توسعه دامنه و افزایش بازار کار و به تبع آن کسب درآمد بیشتر شرکت ها مجدداً در خواست افزایش دامنه را داده و مجدداً سیکل بالا باید توسط دبیر خانه هیات ارزیاب تکرار شود و طبیعی است که احتمال خطا و اشتباه در این مراحل بالا می رود

روند تایید صلاحیت شرکت های متقاضی بازرسی کالا

همانطور که در قسمت تاریخچه گفته شد به جهت نیاز کشور در کنترل و نظارت بر کیفیت کالای وارداتی ابتدا این شرکت ها برای بازرسی کالای وارداتی پیش از حمل (در مبدا) تایید می شدند پس از آن رفته

رفته از خدمات شرکت های بازرسی برای کلیه کالاهای وارداتی و صادراتی در مبدا و مقصد بدون توجه به دامنه و حوزه کاری آنها استفاده شد از طرف دیگر چون اکثر این شرکت ها خارجی بودند حوزه نفوذ آنها از بازرسی پیش از حمل کالاهای وارداتی به بازرسی کالای تولید داخل در واحد های تولیدی و در سطح بازار ، بازرسی کالای صادراتی، بازرسی کالا در گمرکات مقصد و خلاصه در تمامی زمینه ها گسترش پیدا کرد از طرف دیگر شرکتهای ایرانی بخصوص شرکت های کوچک و جوان زمانی که قصد ورود به حرفه بازرسی را داشتند توان رقابت و یا حتی امکان تایید صلاحیت با آیین نامه را نداشتند اگر هم به فرض با اغماض پروانه بازرسی را دریافت می کردند سطح مهارت و دانش فنی آنها در حدی نبود که این نقش مهم را در تجارت بین الملل ایفا کنند لذا جهت همراهی و کمک به این شرکت ها مقرر گردید روند تایید صلاحیت شرکت های بازرسی متقاضی تغییر کند بدین صورت که ابتدا در دامنه و حوزه محدود یعنی در سطح یک استان تایید صلاحیت شده و پس از فعالیت و عملکرد مثبت و تاسیس شعبه در استان های دیگر در سطح کشور(ملی) و بعد ها در سطح بین الملل تایید صلاحیت می شوند حداقل فاصله زمانی برای هر کدام از این مراحل شش ماه در نظر گرفته می شود. نکته بعدی در روند تایید صلاحیت این است که شرکت بازرسی استانی جهت توسعه فعالیت های بازرسی خود با تاسیس سه شعبه در سه استان دیگر و تامین سایر شرایط می تواند در سطح کشور (ملی) اقدام نماید بدین ترتیب شرکت بازرسی دارای پروانه استانی نمی تواند در استان دیگر تایید صلاحیت شود

البته بعضی از شرکت های بازرسی نیز هستند که از ابتدا تقاضای بازرسی کالا در یک استان را دارند و تاکنون نیز در همان استان فعالیت می کنند.

نکته بسیار مهم دیگر این است که تایید صلاحیت شرکت های بازرسی کالا در صورت برآورده نمودن ضوابط و الزامات در تمامی زمینه ها و دامنه ها بجز مواد دارویی و هسته ای انجام می شود و ارتباطی به اینکه کالا مورد بحث مشمول استاندارد اجباری است یا خیر ندارد لذا شرکت های بازرسی کالا باید صلاحیت و شایستگی بازرسی هر دامنه و کالایی را فارغ از اجباری بودن یا نبودن آن اثبات کنند.

شرکت بازرسی استانی (شیوه تایید صلاحیت)

مراحل انجام کار:

۱) کنترل مدارک ثبتی و حقوقی شرکت

در این مرحله کارشناس دبیرخانه آگهی تاسیس، اساسنامه و آخرین تغییرات شرکت متقاضی را بررسی می کند تا اطمینان حاصل نماید که الزام بند الف ماده ۲ آیین نامه و بند ۶-۵-۱-۱ دستورالعمل تامین شده باشد عمده فعالیت هایی که در موضوع اساسنامه مغایر با الزام مذکور است شامل ساخت و ساز، تامین قطعات و تجهیزات، نصب، طراحی، خرید و فروش، بازرگانی و تجاری، صادرات و واردات است نمونه از فعالیت هایی که مغایر با بازرسی نیست و می تواند در موضوع فعالیت شرکت باشد به پیوست این راهنما آمده

نکته: چنانچه موضوع شرکت بازرسی فعالیت هایی نظیر " ثبت یا اخذ شعبه و نمایندگی "، " اخذ وام از موسسات مالی و بانک ها " و " شرکت در نمایشگاه ها " باشد، باید در انتهای هر کدام از آنها " در رابطه با موضوع شرکت " اضافه شود

توصیه می گردد که شرکت ها موضوع فعالیت خود را به عناوین اصلی طبقه بندی کرده تا فعالیت ها شفاف شوند بطور مثال کلیه فعالیت های مرتبط یا بازرسی در سرفصل " بازرسی " و فعالیت های مربوط به آموزش در سرفصل " آموزش " قرار گیرند

کارشناس دبیرخانه دقت داشته باشد که نه تنها موضوع اساسنامه نباید مغایر با آیین نامه و دستورالعمل باشد بلکه شرکت بازرسی متقاضی باید عبارت " بازرسی و نمونه برداری کلیه کالاهای مجاز " و یا هر دامنه ای که مورد نظر شرکت بازرسی است در موضوع اساسنامه آورده باشد این نکته هم شایان ذکر است که ذکر فعالیت ها در اساسنامه به معنای توانمندی و یا مجوز شروع فعالیت نیست بلکه تنها وسعت بالقوه کاری شرکت را در حال و آینده نشان می دهد

پس از بررسی موضوع فعالیت شرکت چنانچه مغایرتی مشاهده نشد کارشناس دبیرخانه مرحله بعدی را انجام می دهد

۲) بررسی هیات مدیره: هیات مدیره و مدیران مسئول شرکت بازرسی نباید در سایر شرکت هایی که فعالیت آن شرکت ها در تضاد با فعالیت بازرسی می باشند جز مدیران مسئول و یا اعضای هیات مدیره باشند

۳) بررسی چارت یا نمودار سازمانی : کارشناس دبیرخانه با توجه به موضوع شرکت بازرسی چارت یا نمودار سازمانی را بررسی می کند بخش بازرسی باید بصورت یک بخش تفکیک شده با مدیر یا رییس مشخص باشد که بطور مستقیم تحت نظارت مدیر عامل فعالیت می کند در صورتیکه شرکت بازرسی بخشی از یک شرکت بزرگتر باشد باید نحوه ارتباط آن با شرکت مادر و سایر شرکت های تحت پوشش مشخص گردد در صورتی که شرکت مادر و یا سایر شرکت های تابعه در فعالیتی مشارکت داشته باشد (صادرات واردات و....) که در تضاد با فعالیت شرکت متقاضی باشد شرکت بازرسی شرایط یک شرکت بازرسی شخص ثالث بی طرف را نداشته و نمی تواند تایید صلاحیت شود

۴) بررسی فرم تکمیل شده ۱-۱۵۲/۲۳۷/ف

پس از اطمینان از انجام کامل مراحل بالا کارشناس دبیرخانه هیات ارزیاب فرم تکمیل شده به همراه مدارک و مستندات ارائه شده برای هر بند را بررسی و تطبیق می دهد این فرم باید به امضای مدیر عامل و یا رییس هیات مدیره شرکت متقاضی رسیده باشد

نکته: یادآوری ۲ بند ۶-۶-۲ برای این چهار مرحله بویژه مد نظر قرار گیرد

۵) بازدید و ارزیابی شرکت بازرسی

در صورتی که شرکت بازرسی الزامات بندهای بالا را برآورده کرده باشد کارشناس / کارشناسان دبیرخانه هیات ارزیاب از محل شرکت بازرسی بازدید بعمل می آورند توصیه می گردد که دبیر هیات ارزیاب به عنوان رییس تیم ارزیابی همراه کارشناس / کارشناسان باشد
تیم ارزیابی موارد ذیل را در نظر داشته باشد

- ✓ یکسان بودن آدرس مندرج در روزنامه رسمی با سر برگ شرکت بازرسی و آدرس محل ارزیابی
- ✓ داشتن تابلوی مشخص قابل رویت
- ✓ حداقل ملزومات دفتری شامل میز، تلفن، رایانه
- ✓ چک لیست پیوست شماره ۲ دستورالعمل

۶) تکمیل جدول عوامل عمومی و امتیازات

۱-۶ سابقه بازرسی:

هر نوع فعالیت بازرسی که شرکت متقاضی قبلاً انجام داده باشد می تواند جز سابقه کار بازرسی محسوب شود ممکن است سوال شود که شرکتی که هنوز تایید صلاحیت نشده چگونه می تواند سابقه بازرسی ارائه کند؟ در پاسخ باید گفت که این بند شرط تایید صلاحیت نیست بلکه به شرکت های متقاضی کمک می کند که چنانچه از سایر بندها امتیاز کافی کسب نکرده باشند در این بند بتوانند جبران کنند

سابقه بازرسی می تواند حاصل فعالیت پیمانکاری شرکت متقاضی برای یک شرکت بازرسی تایید صلاحیت شده دیگر باشد

یا اینکه قبلاً از مرکز ملی تایید صلاحیت گواهی بازرسی فنی و یا جوش دریافت کرده و به واسطه آن فعالیت می کند

و یا برای یک ارگان دولتی و یا خصوصی بازرسی موارد تحت قرار داد را انجام می دهد

احتساب امتیاز این بند مستلزم ارائه مستندات از سوی شرکت متقاضی نظیر قرار داد، نامه حسن انجام کار، گواهی تایید صلاحیت معتبر است.

۶-۲ شعب ثبت شده

این بند معمولاً برای شرکت های متقاضی تایید صلاحیت در سطح ملی کاربرد دارد. در صورتی که شرکت بازرسی استانی جدا از دفتر مرکزی شعبه دیگری در همان استان ثبت نماید پس از ارائه روزنامه رسمی و بازدید انجام شده مطابق با مرحله ۵ این راهنما امتیاز مربوط محسوب می شود

۶-۳ بازرسان دارای گواهی تایید صلاحیت از سایر نهادها

یکی از تفاوت های این دستورالعمل با نسخه قبلی آن این است که برای تایید صلاحیت شرکت های متقاضی به نیروی انسانی ماهر اهمیت بیشتری داده شده و این عامل جایگزین تعداد نمایندگی که در نسخه قبل آمده بود شده است

در اینجا پرسنل بازرسی شرکت بازرسی که دوره های مرتبط بازرسی کالا را در سازمان ملی استاندارد، مراکز آموزشی همکار دارای مجوز و سایر نهادها مانند اداره کل نظارت بر صادرات فرآورده های نفتی وزارت نفت گذرانده و گواهی و کارت مربوطه را دریافت کرده باشد امتیاز آن محسوب میشود

۴-۶ پرسنل بازرسی

تعداد بازرسان متخصص موجود در لیست بیمه

۵-۶ تعداد آزمایشگاههای تحت مالکیت

تنها آزمایشگاههایی که تحت مالکیت شرکت بازرسی است و گواهی تایید صلاحیت را از مرکز ملی تایید صلاحیت گرفته باشد به آن امتیاز تعلق می گیرد لذا اگر شرکت بازرسی قراردادی با یک آزمایشگاه مستقل بیرونی منعقد کرده باشد امتیازی از آن کسب نمی کند

۶-۶ میزان سرمایه ثبت شده

آخرین مبلغ سرمایه ثبت شده در روزنامه رسمی به میلیون ریال محسوب می شود

۷-۶ بیمه مسئولیت حرفه ای

بیمه مسئولیت حرفه ای نوع خاصی از بیمه می باشد که حرفه بازرسی شرکت های بازرسی توسط شرکت های بیمه (بیمه گر) بیمه می شود نظیر این بیمه برای پزشکان و مهندسين نیز صادر می شود بیمه مسئولیت حرفه ای شرکت بازرسی را در مقابل قصور و خطای احتمالی در حین بازرسی که موجب خسارت به کارفرما و یا صاحب کالا می گردد بیمه می کند.

در بررسی بیمه نامه دقت شود که موضوع بیمه دقیقاً "حرفه بازرسی کالا را بیمه کند. نمونه قابل قبول موضوع بیمه به شرح ذیل است:

"موضوع بیمه: عبات است از مسئولیت حرفه ای ناشی از بازرسی کالا در زمینه که بر اساس آن بیمه گر متعهد می شود در صورت انجام تعهدات و وظایف بیمه گذار و پرداخت به موقع حق بیمه خساراتی که ناشی از اهمال و قصور بیمه گذار در اجرای کلیه عملیات بازرسی کالا به اموال صاحب کاران و خریداران وارد می گردد را پس از احراز مسئولیت بیمه گذار و اخذ کلیه اسناد و مدارک لازم با رعایت قوانین و مقررات بیمه ای جبران نماید"

کارشناس دبیرخانه در نظر داشته باشد که هر بیمه نامه در بخش حدود تعهدات مالی حداقل شامل دو ردیف جداگانه است عنوان ردیف اول " مبلغ بیمه در هر حادثه " و عنوان ردیف بعدی که معمولاً آخرین ردیف است " مبلغ کل بیمه در طول سال " می باشد و باید ردیف دوم یا آخر از ردیف اول بیشتر باشد

مطلب دیگر اینکه ممکن است شرکت بازرسی در سایر زمینه های بازرسی غیر از بازرسی کالا ملزم به تهیه بیمه نامه مسئولیت حرفه ای باشد که در اینصورت بیمه گرممکن است یکجا برای شرکت بازرسی بیمه نامه صادر کند بطور مثال شرکت بازرسی که برای بازرسی فنی آسانسور گواهی تایید صلاحیت از مرکز ملی تایید صلاحیت دریافت می کند با توجه به احتمال حوادث جانی برای فرد استفاده کننده از آسانسور ردیف های مربوط به " فوت " و " نقص عضو " هم در بیمه نامه درج شده و مبالغی برای آن منظور می شود در این موارد حتما باید دقت شود که موضوع بیمه نامه ، بازرسی کالا را پوشاند و ردیف " مبلغ بیمه در هر حادثه " با مقدار مشخص به شرح فوق آورده شود

۸-۶ تعداد کارکنان تمام وقت دارای پروانه کارشناسی استاندارد

منظور کارشناسانی است که از سازمان ملی استاندارد در یک زمینه مشخص و در یکی از حوزه های نظارت، تدوین استاندارد و یا آموزش پروانه کارشناسی دریافت کرده باشند. پروانه کارشناسی هر فرد فقط برای یک شرکت بازرسی منظور می شود و جهت احتساب امتیاز، اصل پروانه کارشناسی نزد شرکت بازرسی باید بماند.

۹-۶ دارا بودن پروانه بازرسی فنی، داخلی و صادرات از سازمان ملی استاندارد یا مرکز ملی

تایید صلاحیت

مطابق جدول به ازای هر گواهی یا پروانه بازرسی دو امتیاز تعلق می گیرد که در مورد شرکت های بازرسی استانی تنها گواهی های صادره از مرکز ملی تایید صلاحیت مصداق پیدا می کند

۱۰-۶ عضویت در مراجع و انجمن های رسمی حرفه ای ملی و بین المللی مرتبط با بازرسی و

کیفیت

کلیه عضویت های مرتبط مانند انجمن جوش، انجمن کیفیت ایران ، IFIA ، GAFTA

۱۱-۶ داشتن امکانات و سوابق موثر تحقیقاتی و آموزشی

فعالیت هایی نظیر تالیف کتاب، ثبت اختراع، مقاله، تدوین استاندارد، برگزاری دوره های آموزشی برای پرسنل خارج از شرکت بازرسی^۳، انجام پروژه تحقیقاتی با نظر هیات ارزیاب تا حداکثر ۷/۵ امتیاز تعلق می گیرد

کارشناس دبیرخانه در زمان جمع بندی مدارک، آن دسته از استانداردهایی که پرسنل یا مدیران مسئول شرکت بازرسی در نقش دبیر تدوین فعالیت داشته اند نسبت به سایر استانداردهایی که پرسنل شرکت جز اعضا بوده اند امتیاز بیشتری قائل شود

۶-۱۲ نظریه هیات ارزیاب

رییس هیات ارزیاب امتیازی که هر عضو هیات از ده امتیاز به شرکت متقاضی داده است را بررسی کرده و امتیاز نهایی را با توجه به نظر اکثریت اعلام می کند

۶-۱۳ عضویت در جامعه ممیزی و بازرسی

با ارائه برگه عضویت در جامعه ممیزی که تاریخ اعتبار آن منقضی نشده باشد ۷/۵ امتیاز تعلق می گیرد. در صورتی که شرکت بازرسی درخواست عضویت را داده و بصورت کتبی عضویت از سوی جامعه ممیزی پذیرفته شده لیکن گواهی هنوز صادر نشده باشد دبیرخانه می تواند این امتیاز را برای شرکت بازرسی محسوب کند به شرط آنکه شرکت بازرسی کتبا " متعهد به ارائه گواهی ظرف یک ماه شده باشد.

۷) تخصیص دامنه

دامنه های بازرسی که به شرکت بازرسی اختصاص داده می شود براساس نیروی انسانی و تخصص آنها می باشد لیست رشته های تخصصی برای هر زیر دامنه در انتهای این شیوه نامه آمده است دبیرخانه هیات ارزیاب در زمان پیشنهاد دامنه متناسب با توانمندی شرکت بازرسی به هیات ارزیاب به موارد ذیل توجه داشته باشد:

- گروه اول یعنی "مواد غذایی، محصولات کشاورزی و روغن های گیاهی" از حساسیت ویژه ای برخوردار است بخصوص غلات آن هم از نوع وارداتی باید دقت شود که بازرس آموزش و مهارت

^۳ شرکت بازرسی در این مورد باید جز مراکز مجاز آموزشی همکار باشد

لازم در امر نمونه برداری را کسب کرده باشد. با توجه به اینکه غلات عمدتاً بصورت فله وارد کشور شده و به همان صورت نیز در داخل کشور توزیع می شود و تعیین میزان مایکو توکسین ارتباط مستقیمی با نحوه نمونه برداری از محموله دارد لذا ادارات کل استاندارد استان برای تخصیص غلات به دامنه شرکتهای بازرسی تحت عنوان "نمونه برداری از کالاهای وارداتی" باید پس از اطمینان از وجود نیروی انسانی آموزش دیده که یا در اداره کل و یا در مراکز آموزشی معتبر دوره مربوطه را گذرانده و دارا بودن تجهیزات لازم نمونه برداری این گروه کالایی را به دامنه شرکت بازرسی متقاضی اختصاص دهند

- جهت اختصاص گروه نفت و مواد نفتی ارائه کارت نفت که توسط اداره کل نظارت بر مواد نفتی وزارت نفت صادر می شود از سوی شرکت بازرسی الزامی است این کارت برای اشخاص حقیقی صادر می شود و نام شرکت بازرسی نیز روی کارت ذکر می شود. بازرسان می توانند در آزمون هایی که این اداره کل سالانه برگزار می کنند شرکت کرده و پس از قبولی کارت نفت دریافت نمایند در صورتی که شرکت بازرسی، متقاضی تخصیص این گروه کالایی می باشد ولی کارت نفت ندارد در صورت تامین نیروی متخصص شیمی یا پتروشیمی می تواند تنها در زمینه پتروشیمی تایید صلاحیت شود

- اخذ تایید نوع برای خودروهای سبک و موتورسیکلت از مرکز ملی تایید صلاحیت که در گروه مصرفی قرار می گیرند الزامی می باشد لذا ذکر گروه مصرفی بصورت عام و یا درج "خودرو" و "موتورسیکلت" در پروانه بازرسی مستلزم ارائه گواهی معتبر تایید نوع می باشد

- برای آن دسته از کالاهایی که نیازمند اخذ گواهی بازرسی فنی در زمینه ساخت، نصب و بهره برداری می باشد تخصیص دامنه مذکور در پروانه بازرسی کالا استانی مستلزم ارائه گواهی استاندارد معتبر **INSO/ISO 17020** در همان گروه کالایی می باشد بدین ترتیب درج کالایی نظیر "ماشین آلات سنگین"، "مخازن تحت فشار"، "تجهیزات شهر بازی" و "انواع جرثقیل" در گروه کالای صنعتی و یا تخصیص گروه پنجم یعنی "کالاهای صنعتی" بطور عام باید پس از بررسی ها و کنترل های لازم انجام شود

- در پایان توصیه می شود برای شرکت هایی که برای اولین بار تایید صلاحیت می گردند بر اساس اولویت و بطور محدود در یک یا دو دامنه تایید صلاحیت شوند و در صورت رضایت از عملکرد شش ماه بعد به درخواست شرکت بازرسی توسعه دامنه پیدا کنند

پیوست یک

نمونه موضوع فعالیت شرکت

الف) بازرسی

ارائه خدمات بازرسی قبل از حمل کالا (PSI)، سورویانس، خدمات بازرسی مهندسی حین ساخت، ماشین آلات و تجهیزات صنعتی، بازرسی و نمونه برداری کلیه کالاهای مجاز، انجام خدمات بازرسی های فنی در زمان آزمایش و راه اندازی دستگاه ها و مقایسه کمی و کیفی نتایج حاصله با مشخصات فنی طبق قراردادهای مربوط، انجام خدمات بازرسی فنی مربوط به ضمانت عملکرد ظرفیت و کیفیت محصول، ارائه خدمات بازرسی و کنترل فرایند انتقال تکنولوژی، خدمات مربوط به بازرسی های فنی و تشخیص معایب و نواقص کار هنگام نصب ماشین آلات و تجهیزات خط تولید، صدور گواهینامه ها و تاییدیه ها و گزارش مغایرت ها بر مبنای بازرسی های انجام شده. ارزیابی نظام بازرسی کارخانه های سازنده، ارائه خدمات بازرسی در جهت بهینه سازی مصرف انرژی واحدهای صنعتی، عمومی و ساختمانی، ارائه خدمات بازرسی آلاینده ها در جهت حفظ محیط زیست، ارائه سایر خدمات بازرسی محصول نهایی و ممیزی فرایند تولید.

ب) سیستم های کیفیت

خدمات مدیریت کیفیت و استاندارد، محیط زیست، صنعت، ساختمان و خدمات،

بررسی و مطابقت کیفی و کمی مواد اولیه، تجهیزات، ماشین آلات و تولیدات و مقایسه آنها با مشخصات فنی و استانداردهای مربوطه، ارائه خدمات به صنایع در جهت بهبود و بالا بردن کیفیت تولیدات، خریدها و بازده کار و طول عمر ماشین آلات و افزایش و دوام تولید کارخانجات،

ج) آموزش

ارائه خدمات آموزشی مرتبط با موضوع اساسنامه شرکت. ارائه خدمات آموزشی از طریق تشکیل کلاس های آموزشی و یا تاسیس موسسه آموزشی.

(د) پژوهش

انجام هر نوع تحقیقات علمی، فنی، مهندسی و در صورت نیاز اخذ مجوز از نهادهای مربوطه

بسط فعالیت های حرفه ای و تخصصی از طریق ثبت و تاسیس شرکت های فرعی در رابطه با موضوع
شرکت

ایجاد شعب و اعطای نمایندگی و یا اخذ نمایندگی در داخل و خارج کشور طبق موضوع اساسنامه شرکت
و انجام کلیه عملیات مجاز که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم برای تحقق هدف شرکت لازم یا مفید بوده
و یا در جهت اجرای موضوع شرکت ضرورت داشته باشد

پیوست دو

رشته های تخصصی مورد نیاز جهت بازرسی اقلام مندرج در پروانه

ردیف	گروه کالا/ زیر گروه	رشته تخصصی
۱	مواد غذایی، محصولات کشاورزی و روغن های گیاهی	غذایی، تغذیه، میکروبیولوژی، مهندسی کشاورزی (صنایع غذایی)، مهندسی کشاورزی (زراعت و اصلاح نباتات)
۲	نفت	شیمی، نفت و گاز
۳	پتروشیمی	شیمی، پتروشیمی و صنایع پتروشیمی
۴	معدنی: کانی های غیر فلزی، مواد خام	مهندس معدن، شیمی و مهندسی مواد
۵	معدنی: مصالح ساختمانی غیر فلزی	شیمی، معدن و عمران
۶	مصرفی: نساجی و چرم	مهندسی نساجی
۷	مصرفی: اسباب بازی	مهندسی مکانیک و شیمی
۸	مصرفی: ابزار و کالاهای مورد مصرف در تعمیر و نگهداری	مهندسی مکانیک، برق و الکترونیک
۹	مصرفی: اثاثیه خانگی	مهندسی مکانیک و چوب
۸	مصرفی: لوازم شیشه ای و سرامیکی	شیمی، مهندسی مواد
۹	مصرفی: لوازم آرایشی	مهندسی مکانیک، مهندسی برق
۱۰	مصرفی: محصولات شوینده، آرایشی و بهداشتی	شیمی، میکروبیولوژی
۱۱	مصرفی: شیمیایی	شیمی
۱۲	مصرفی: پلیمری	مهندسی شیمی گرایش پلیمر، صنایع پلیمر
۱۳	مصرفی: لوازم پزشکی	مهندسی پزشکی، مهندسی مکانیک و شیمی
۱۴	مصرفی: لوازم ورزشی	مهندسی پزشکی، مهندسی مکانیک و شیمی

۱۵	مصرفی: سلولزی	شیمی، چوب و نساجی
۱۶	مصرفی: خودرو، موتورسیکلت، دوچرخه	مهندسی مکانیک، شیمی
۱۷	مصرفی: لوازم مکانیکی	مهندسی مکانیک
۱۸	مصرفی: لوازم برقی خانگی	مهندس برق و مهندس مکانیک
۱۹	مصرفی: لوازم الکتریکی	مهندس برق
۲۰	مصرفی: لوازم الکترونیکی	مهندس برق گرایش الکترونیک
۲۱	مصرفی: لوازم صوتی و تصویری	مهندس برق و مهندس برق گرایش الکترونیک
۲۲	مصرفی: لوازم تحریر و اداری	شیمی، مهندسی مکانیک
۲۳	مصرفی: تلفن	مهندسی مخابرات
۲۴	صنعتی: تجهیزات پزشکی	مهندسی پزشکی، مهندسی مکانیک
۲۵	صنعتی: سایر کالاها	مهندسی مکانیک، متالورژی، مهندس برق